

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:

Egész évre — 16 kor.

Hegyedévre — 4 c

Kályban hátha hordva:

Egész évre — 20 kor.

Hegyedévre — 5 c

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — 24 kor.

Hegyedévre — 6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a délutáni órákban, utáni napok kivételével.

Beszédesség és kiadvány: Nagyvárad, Apáczm-utca 3.

A kiadványt kizárólag a szerkesztőség vagy megrendelője nem vállalhatja.

Hirdetések és kiadványok a kiadványban intézendők.

Egyes szám ára 5 kor.

A képviselőház ülése.

— Távirati jelentések. —

Nagy napra virradt ma a magyar politikai élet: új éranak kezdetére, mely elé bizalommal tekint az egész ország. A dunaparti parlamenti palotában lüktetett ma az ország szíve és grandiozus volt a kép külső kereteiben is, a melyben ma gróf Tisza István és kormányának tagjai bemutatkoztak az ország színe előtt.

Az utcán a legnagyobb parlamenti eseményekre emlékeztető sűrű tömeg állott sorfalat, nézve az ülésre érkező képviselők felvonulását és reménykedve, hátha be tud jutni. De a karzati jegyek biztos és a legjobb kezekben voltak s közönséges emberfia nem kapott helyet ma a Házban. A karzat ehhez képest a lehető legszebb volt: mágnásasszonyok és az elite-társaság eliteje. Sokan érdeklődve nézték az új miniszterelnök nejét, ki szintén megjelent a karzaton sógorának Sándor Józsefnek és ennek neje társaságában.

Ülés előtt minden élet a folyosón hullámozott, melynek sűrű soraiban kevesen ismerték fel *Khuen-Héderváry* volt miniszterelnököt, ki eljött ime utóda bemutatkozására. Egyébként megjelent ma mindenki és mikor a csengetyűszóra beözönlöttek a honatyák a terembe: megragadó és imponzáns volt a kép.

Féltizenegyor vonult be *Dániel* Gábor alelnök, a mai ülés elnöke és ezzel megkezdődött a mai szép és nagy ülés.

— Az ülést megnyitom! — szól bele a gyülekezés zsvájába *Dániel* elnök és ezzel *Szöts* Pál jegyző máris olvassa az utolsó ülés jegyzőkönyvét. Eközben lép be a terembe *Darányi* Ignác a volt földművelésügyi miniszter, akit a néppárt zajosan megéljenez.

Apponyi lemondása.

Csend lesz csakhamar és *Dániel* elnök megkezd a különböző heterjesztéseket, köztük első sorban *Apponyi* Albert lemondását az elnöki tisztről. Erre vonatkozó levelét felolvassák.

Szederkényi Nándor kér e pontnál szót. *Apponyi* lemondása nem nyugtatja meg szót. Az ő elnöki szereplése a köztudatban helyeslésre talált és nem látja okát, miért kellett e lemondásnak megtörténnie. Közakarát ültette az elnöki székbe. Azok a szálak, melyek *Apponyi* az ország szívéhez kötik: nem szakadtak el. Ez a szóló pártjának bizalmát csak növelte. (Taps a baloldalon.) *Apponyi* egyformán osztotta az igazságot, a házszabályok alapján, jobbra-balra egyformán. Az ő lemondását nem lehet egyszerűen tudomásul venni. Nincs ok tőle bizalmunkat megvonni. Indítványozza, hogy e lemondó levél tudomásul ne vétessék és hívassék fel *Apponyi* a Ház által lemondásának visszavonására. (Helyeslés balról.)

Kossuth Ferencz: Pártja nevében először is *Apponyi* pártatlanságáért kell köszönetét lerónia. Pártja elvi okokból azonban 67-es alapon álló férfira nem szavazhat.

Darányi Ferencz: Tudja, hogy *Apponyi* ragaszkodik lemondásához. Azt indítványozza, hogy a házelnök lemondása tüzessék napirendre. Mert e lemondás körülményeiről a nemzetet tájékoztatni kell.

Hellebronth Géza: *Apponyi* lemondásában újabb csapást lát ez országra. Ezt szó nélkül

hagyni nem lehet. *Apponyi* kiérdemelte a jelenkor tiszteletét és az utókor háliját. Szóló hosszasan fejtegeti *Apponyi* érdemét. (Zaj. Az elnök csöngtet) A pártatlanságát magasztalja szóló is. (A baloldal sűrűn tapsol, de a Ház túlnyomó többsége az új kormány bemutatása eseményének várakozásában türelmetlenkedve hallgatja a hosszú szövegeket.) A Háznak már most ki kell fejeznie kívánságát, hogy amaz eszmék, melyeket *Apponyi* képviselt, ne távozzanak az elnöki székből. Hozzájárul *Szederkényi* indítványához, a mit azzal egészít ki, hogy a Ház elismerését is fejezi ki *Apponyi* iránt.

Báró Dániel Ernő: Kijelenti, hogy a Ház összes oldalain egyetelmű az elismerés a volt elnök iránt. Osztózik a volt elnök szilárd jellemének és erényeinek elismeréseiben. De a megnyire meg van győződve, hogy *Apponyi* teljes ember, a ki mindent meggondoltan tesz, annyira kell meggyőződve lennie arról is, hogy *Apponyi* ezt a lépést is meggondolta. Meg van győződve róla, hogy *Apponyi* objektív okok bírtak lemondásra. Indítványozza, hogy vegye tudomásul a Ház a lemondást és fejezze ki jegyzőkönyvileg elismerését *Apponyi*nak mint volt házelnöknek érdemeiért. (Helyeslés jobbról.)

Gróf Zichy Jenő: Nem párt nevében szól. Szóló pártot kívül áll, vagy — mint a német mondja: — „vogel-frei.“ (Derülség.) Csatlakozik ahoz, hogy *Apponyi* meg kell kérni: vonja vissza lemondását.

Rakovszky István: Mély megindulással veszi tudomásul *Apponyi* lemondását az elnöki székből, mely közakarattal és lelkesedéssel jutott neki kárpótlásul azért a sok mellőzésért, mely őt érte. *Apponyi*, a ki maga az őszinteség és igazság, csak egyszer volt igazságtalan, még pedig most, a mikor önmaga ellen igazságtalan. Szükségtelennek látja, hogy ez a férfi, ki annyi csalódnak volt kitéve, ezt az utolsó keserű poharat is kénytelen legyen kiüríteni; az elnökségről is kénytelen legyen lemondani. E lemondásban szóló azt látja, hogy hazája sorsa buskomorra fordult. Szóló és pártja résen fog állani.

Ugron Gábor: Megdöbben azon, hogy az országgyűlésnek mily sok a joga és mily kevés a hatalma. Az országgyűlésnek eminens joga: az elnök megválasztása. Itt nem szabad magát a hatalomnak alárendelnie. *Apponyi* lemondása megdöbbenést szült. Mert a törvényhozás függetlenségét az elnöki székből kell megőrizni a kormánnyal és a koronával szemben. Nem helyeselheti, hogy a házelnöknek a korona miatt kelljen otthagynia elnöki székét. Hogy lehessen független az elnök, ha akár császári, akár kormány-akaratra le lehet taszítani az elnöki székből. (Tetszés balról.) Kijelenti, hogy *Apponyi* lemondását nem fogadja el és csatlakozik az indítványhoz, hogy a Ház ne fogadja el e lemondást. Teszi ezt elvi okokból, de személyi okokból is, mert neki is tanúságot kell tennie az ország színe előtt *Apponyi* kiválóságairól. *Apponyi*nak hibáival szemben is türelmes volt az ellenzék. De ezt a türelmet nem kívánhatja majd magának az, a ki ily politikai fordulatok árán jut utána az elnöki székbe. Az ellenzék nem azért van itt, hogy meggyalázó alkudozókat folytasson. Akinek tetszik, hogy a nemzet mindent, még a házelnököt is Bécsből kapja: az adja fel *Apponyi*it. Szóló ezt nem teheti. (Taps balról. Ellentmondás jobbról.)

A baloldal ezután szünetet próbál kérni, de az elnök nem adja meg. *Hock* János áll fel szólásra és egyre iratkoznak fel mások is. Az új kormány tagjai ezalatt Tiszával a miniszterelnöki szobában varakoznak. *Apponyi* Albert gróf is jelen van a Házban, de természetesen nincs benn az ülésteremben a vita alatt. A kormánypárt csodálatos türelemmel

engedi elmulni maga fölött a szakadatlan szóáradatot. Csak mikor *Hock* után még négyen iratkoznak fel egyszerre, sokan kimekűlnek a folyósóra. *Kubik* Bélának erre viccelődő kedve támad és elkialtja magát:

— Hiába vár a „főhadnagy“ ur!

A „főhadnagy“ persze gróf Tisza István s *Kubik* nagyon örül a sikerült viccnek, párttagjai pedig nem akarván elrontani az örömet: vele nevetnek.

Ezalatt *Hock* János beszél. Délre jár az idő s *Hock* János hosszasan fejtegeti, miért nem szabad engedni, hogy *Apponyi* lemondása elfogadtassék.

Künn a folyosón közben élénkén vitatják a váratlan incidenst és mint jellemző tényt jegyezzük fel, hogy az ellenzék komolyabb elemei sem helyeselték ezt a mesterséges kísérletet, melylyel Tisza István kormányának bemutatkozását ki próbálják tolni. A folyosó vitatkozó csoportjaiból végre is többen ismét visszatérnek a terembe, a hol még egyre *Hock* János beszél alkotmányellenességekről, melyek az elnökválság körül vannak. *Kristóffy* József közbeszól erre:

— Nem igaz.

Báró Feilitzsch Arthur és *Hegedüs* Lóránt meg többen a jobboldalról csatlakoznak a tiltakozáshoz, erre parázslárma kerekedik a tuloldalalon. És *Hock* János beszél tovább. — Rövid leszak: — ugymond, mikor már félóránál jóval többet beszél és végezi azzal, hogy várja *Apponyi* a nemzeti ügy védelmére. Nem fogadja el *Dániel* indítványát. A Háznak sajnálattal is tudomásul kell vennie e lemondást, a jegyzőkönyvbe való iktatása az elismerésnek nem elég. Indítványozza, hogy a Ház sajnálattal vegye tudomásul *Apponyi* lemondását.

Kristóffy József személyes kérdésben szól fel. Kijelenti, hogy ő nem szólott közbe. *Hock* beszéde alatt nem is hallott közbeszólást. (Nagy lárma balról.)

Gróf Apponyi Albert e pillanatban lép be a terembe. A néppárt ez az Ugron-párt tüntető tapsba tör, a jobboldal erre szintén tapsolni kezd a volt házelnöknek. Hosszan hangzik a taps és az eljen, mit *Apponyi* meghajlással köszön meg, aztán helyet foglal a jobb középben. A terem egyszerre megtelik a beözönlő képviselőkkel.

Kristóffy József kijelenti végül, hogy *Apponyi* elismerésében egy az egész Ház.

Apponyi beszél.

Gróf Apponyi Albert kér erre szót személyes kérdésben. Ugy van értesülve, hogy indítványt adtak be az ő lemondó levelére nézve. Hálával veszi tudomásul, ha több képviselő őt tovább is az elnöki székben óhajtja látni. De ragaszkodnia kell lemondásához éppen azért, mert fokozottabb figyelmet kíván gyakorolni és részt akar venni a politikai életben. A kritika pedig, mely őt mint politikust érne, az elnöki széket is érne. Ezt szóló nem akarja, tekintsék tehát véglegesnek a lemondást és ne folytassák e téren tovább a vitát.

Apponyi ezzel elhagyja helyét és távozik az ülésteremből. A jobboldal tapsa és éljene kíséri.

Dániel elnök erre az ülést öt perczre felüggeszti.

Az új kormány.

Szünet után bevonult az új kormány. A kabinet belépő tagjait jobboldalról perczekig tartó éljenzés, balról pedig lárma fogadta.

Tisza István gróf nagy zajban bemutatta a kinevezésről szóló királyi kéziratot, melyet ezután nyomban *Dániel* Gábor elnöknek adták át. Elnök nagy zaj közepett jeletette be,

hogy a kézirat bemutatásáról szóló jegyzőkönyvet átküldi a főrendiházhoz.

Az ellenzék zajosan tiltakozott ez ellen, hogy az elnök ismét felfüggesztette az ülést. A szünet után nagyon hosszú házszabály vita következett, amelynek során Tisza István gróf miniszterelnök kijelentette, hogy házszabálysértés nem történt, mert az elnök csak kötelességét teljesítette. Ha meghallgatják, elmondja programbeszédét. Az ellenzék folytonos larmája miatt azonban ez nem törtenhetett meg.

Három órakor elnök bezárta az ülést s az Apponyi lemondása körül támadt vita folytatását holnapra halasztották.

Kotunovics Sándor †

A jászóvári premontrei kanonokrendet mély gyász érte, egyik kiváló, érdemes tagja: *Kotunovics Sándor* nyug. főgymnasiumi igazgató és házfőnök tegnap éjjel elhunyt.

Közel két évtizeden keresztül fáradozott buzgalommal a nagyváradi kath. főgymnasiumban s előzékeny, lekötelező szívelyes modorával általános tiszteletet és közbecsülést érdemelt ki. Elhunyt városszerte mély részvétet keltett. A halál hírére a premontrei rend templomára és társházára, a főgymnasium és jogakadémia épületére kitűzték a gyászlobogót.

A jeles férfit ezelőtt majdnem két évvel szélhűdés érte. Orvosai tanácsára dr. *Dreiszker* községi szanatóriumában keresett gyógyulást, de sikertelenül. Az elmúlt 1902. év július elsején nyugalomba vonult az alig 54 éves, élte delén levő jeles férfi. Azóta a váradi rendházban és a Félix-fürdőben gyógykezelte magát s nagy béketűréssel viselte szenvedéseit, amelyeket rendtársai szeretetteljes ápolással igyekeztek enyhíteni.

A ravatalt a főgymnasium fekete posztóval bevont dísztermében állították fel. Hatalmas menyezet alatt, nehéz antik koporsóban nyugszik az elhunyt, égő gyertyával körülveve. Már tegnap több koszorút helyeztek a ravatra; így a rendtársak, a gör. kath. finevelde, a főgymnasium VI. osztálya küldték el a koszorúkat.

Tegnap délután 3 órakor, a rendtagok jelenlétében, beszentelte a halottat *Denes János* tb. kanonok, esperesplébános.

A temetés holnap, pénteken délelőtt 9 órakor a beszenteléssel veszi kezdetét s utána a rend templomában requiem lesz. A gyászszertartás végzésére *Fetsér Antal* kanonokot kérték fel.

A gyászestéről azonnal értesítették a rend praelatusát és a társházakat. *Novotny S. Alfonz* igazgatónál a város előkelőségei közül többen kondoleáltak, és számosan távirati uton fejezték ki részvéteiket.

Kotunovics Sándor Kassán született 1848. október 15-én. Iskoláit az ottani iskolákban végezte, míg 1867. szeptember 29-én, szive vágyát követve, szüleinek óhajára beöltözött a premontrei rend növendékei közé. Négy évi buzgó tanulás után letette a hittani és a tanári vizsgálatot. 1871. október 1-én tette le a szerzetesi fogadalmat s öt nappal később, október 5-én áldozópappá szenteltetett. Tanári működését 1871-ben Jászóvárott kezdte meg, de már egy év múlva, 1872-ben a nagyváradi kath. főgymnasium tanári karának volt kedvelt és becsült tagja. Nem is vált meg egész haláláig Nagyváradtól. 1890-ben *Várszély Armin* halálával a nagyváradi főgymnasium igazgatói és a rendház házfőnöki diszes állását foglalta el. Mintegy 12 évig teljesítette az igazgatói és házfőnöki tiszttel járó teendőket, míg ezelőtt másfél évvel betegsége miatt kénytelen volt nyugalomba vonulni.

H I R E K

Tisza István mint önkéntes.

Tisza István gróf nagyváradi ismerősei több érdekes epizódot elevenítenek fel abból az időből, amikor még a nagyváradi huszárezrednek volt a miniszterelnök egyik csinos, elegáns önkéntese. Egy nagyváradi barátja, aki Tisza István gróffal együtt szolgálta önkéntes esztendejét, beszéli, hogy egy vizsga alkalmával az iskolaparancsnok könnyű, elemi kérdésekkel akarta Tisza Kálmán önkéntes fiának helyzetét megkönnyíteni. Az első és második kérdésre megfelelt, de a harmadik már sértette a gróf önértését: — Erre a kérdésre nem felelek! — szölt daczosan, büszkén. A kapitány észrevette, hogy Tisza Istvánt megbántotta az önértetésben, s a legbonyolultabb taktikai kérdéseket adta eléje. A fiatal önkéntes mind-egyikre oly szabatos, biztos, feleletet adott, hogy még a kapitányt is zavarba hozta.

Tisza István takarékoságára jellemző, hogy katonáskodása idején a rendes apanázsát is meggazdálkodta. Ritkan ment mulatni, — de ilyenkor bőkezű ur volt. Egyszer nagyobb összejövetelre hívták a bajtársai.

— Most nem mehetek — mondta — nem futja a pénzből.

Mégis nagyon gyakran látták együtt bajtársával. Ilyenkor jókedvű volt, a maskor mindig zárkózott gondolkozó fiatal ember. Még ma is emlékeznek rá, amikor egy bodogát éjjel kinyitattak a huszártisztek s reggelig huzatták az öreg Hamza Miskával. Ebben a társaságban részt vett Tisza István is. A többi önkéntesek reggel beteget jelentettek, egyedül Tisza István gróf jelentkezett pontos időben a rukkolásnál. A többiek talán még mulattak, amikor Tisza István paripája kint a gyakorlóterén verte a port.

* **Személyi hír.** Tisza Kálmán gróf tegnap Nagyváradon időzött.

* **A hivatalos lap tévedése.** A Budapesti Közlöny mai számában, mely a miniszterek fölmentését s az új kormány tagjainak kinevezését jelenti, érdekes sajtóhibát talál az olvasó. A királyi kézirat éléről, mely Khuen Héderváry fölmentését közli, bizonyára nyomdai tévedésből, elmaradt a volt miniszterelnök neve a felség szokásos megszólítása: Kedves gróf Khuen Héderváry! A hivatalos lap nyilván korigálni fogja a tévedést, mert hiszen azért hivatalos ez a fölülte komoly ujság, hogy hiba ne forduljon elő a hasábjain.

* **Királysértő tolvaj.** Farkas Ferenczet, egy vézna kis kertészlegényt, tegnap 3 havi fogházra ítélték királysértésért a törvényszéken. A történet, a melyért most három hónapig vezekelnie kell, a következő: október 19-én nagy ígéretet tett Farkas Ferencz az ő szerelmes Eszterének, akit többször faképnél hagyott, hogy ezután soha el nem hagyja s hozzá költözik állandó szállásra. Ez esküvésnek egyszerű oka pedig az volt, hogy aznapról kezdve nem volt se állása, se lakása Farkas Ferencznek. Másnap azonban már kapott foglalkozást s este Eszter két csipkés szép bluzát batyuba pakolva, odébb állott. Mikor pedig egy külvárosi lebuiban fülön csipték Farkas Ferenczet, önértetesen tiltakozott a rendőri brutalitás ellen. Hogy pedig nagyobb nyomatéka legyen a szavainak, kacsaringós jó kívánságait ő felsége nevéhez kapcsolva intézte a kísérő rendőrökhöz. Így aztán magánlaksértés, lopás és királysértés vétsége miatt került a büntetőbíró-ság elé s összbüntetésképp kapott három havi fogházat.

* **Tartalékos tisztok napja.** Tegnap volt a közös hadsereg és honvédség tisztjeinek főszemléje. A közös hadsereg tisztjei számára a főszemlélet Schmidt ezredes tartotta, a ki rövid, ka-

tonás, talpraesett beszédben üdvözölte a megjelent tiszteteket. Aztán felolvasták az új szabályrendeleteket és a büntetéseket. A főszemlén az összes fegyvernemek közül mintegy százan vettek részt. A honvédség tartalékos tisztjei számára a főszemlélet a Markovits-házban tartotta Lukács alezredes, itt vett részt a főszemlén a többek között Tisza Kálmán gróf is.

* **Gyászrovat.** Lukács Györgyöt, Békésvármegye főispánját, mint részvétellel értesülünk, gyász érte. Sógornője báró *Perényi Edith*, özv. báró *Perényi Péterné* elele 22-ik évében Budapesten meghalt. A megboldogultat tegnap nagy részvét kísérte sírjába.

* **Stettner Lajos vezeklése.** Stettner Lajos a kisjenői volt körjegyző, kinek szenzációs üzemei köztudomásuk, most kezdi meg vezeklését. Összbüntetésképp a törvényszék büntető tanácsa tegnap rótt reá 1 évi és 2 havi fogházat, mely büntetés leülését a sikkasztó jegyző már meg is kezdte.

* **A városi levéltár biztonsága.** *Lajos* Lajos városi levéltárnok előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a városi levéltárak tűzbiztonsága érdekében az újvárosháza épületében a levéltár helyisége termet egymástól ne fahem vasajtóval választassa el, továbbá, mivel a levéltár oly nagyterjedelmű, hogy annak átköltöztetése s az új helyiségnek berendezése hosszabb időt s nagy munkát fog igénybe venni, egy kiségitőt ker. A tanács tegnapi ülésén a kérelmet elutasította.

* **A fehér-kereszt közgyűlése.** A következő sorok közlésére kerettünk fel: A nagyváradi Fehér Kereszt Egylet tagjait a városháza nagytermében f. hó 8-án vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó közgyűlésre meghívom. *Rimler Károly*, elnök.

* **Az öngyilkos színész.** Tegnap számunkban megemlekeztünk a nagyváradi származású *Rogoz Imre* színész Győrben elkövetett öngyilkos kísérletéről. Mint most Győrből jelentik, a fiatal színész már gyógyultan hagyta el a kórházat, s legközelebb egyik kedves szerepében lép a közönség elé.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét Gaedicke A. Budapest ismert és legnagyobb szerencsegyűjtődjének mai hirdetésére. — E czég szerencsése máris közmondássá vált, úgy hogy mindenki csak a szerencsés Gaedickénél akar vásárolni. Nem mulik el tényleg huzás a nélkül, hogy e czég egy vagy több főnyereményt fel nem tudna mutatni.

A vármegye ügyei.

— A közigazgatási bizottság ülése —

Nagyvárad, nov. 4

Biharvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 1/2 10 órakor tartotta meg rendes havi ülését.

Jelen voltak: Beöthy László főispán, mint elnök, dr. Miskolczy Ferencz alispán, Keszthelyi Zoltán főjegyző, dr. Wallner Ödön tiszti főjegyző, Hraniczky Károly arvaszéki elnök, dr. Popovics György tiszti főorvos, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Varró Domokos kir. főmérnök, dr. Nagy Géza kir. ügyész, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató, id. Gálbori Sámuel, id. Markovics Károly, Hegyesi Márton, Zigre Miklós, gróf Tisza Kálmán, valamint alispáni előadóként Balogh Elemér tb. főjegyző, Balogh János aljegyző, dr. Wertheimstein Henrik és dr. Poynár Ernő tb. aljegyzők.

A vármegye alispánjának, a kir. tanfelügyelőnek, a kir. pénzügyigazgatónak, főmérnöknek és a kir. ügyésznek szokásos havi jelentéseit tudomásul vették.

Sarkad, Borzik, Derecske és Nagyszalonta községek behajthatatlan utadóit leirtak, Rév községet az üzemtervkiezítés költségeinek megterítése alól felmentették, Bihar községnek a vadászati alap hovaforditása tárgyában kelt határozatát megváltoztatták.

Feloldották B.-Ujfalú község képviselő-testületének a gyámpénztár önálló kezeléséről történt lemondását tárgyzó határozatát. Kávásd

község vadászati ügyére vonatkozó iratokat a bérszerződés elbírálása végett a vármegye alispánjának kiadták. Helybenhagyták a Jova Péter, Boros Anna, Brindas Gábor, valamint Gencz Tódor ellen foiyamatba tett mezőrendőri kihágási ügyekben hozott főszolgabírói ítéleteket. Pap János, Bárány János, Végh Sándor, Fehér Miklós, Széles Imre, Leze György, Lunkán György, Monus Mihály, Oláh András, Pál Károly, K. Balogh Sándor, Dán Lajos, Szücs Demeter, Lévai Lajos által kivételes nősülési engedély megadása iránt benyújtott kérvényeket pártolólág terjesztették fel a honvédelmi miniszterhez. A székelyhídi, bályoki ev. ref., a szunyogdi, rontói, rienyi, vaskóh-baresti, atyási, tasádfői, mezőpeterdi, kápolnai g. kel., végül az álmosdi, nagyürögdi, genyétéi, felső-dernai, nagylétai, hollódi, venter-rogozi g. kath. egyházak államsegély, illetve korpótlék engedélyezése iránt benyújtott kérvényeket pártolólág terjesztették fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Helyt adtak továbbá a Schwarcz Vilmos és társai nagybajomi lakosok által a tanítói illetmény sérelmes kivétele ellen beadott panaszának. A jakohodosi tanító megválasztását jóváhagyták. Tudomásul vették a pénzügyminiszternek azon leiratait, melyekben Kocsuba, Drágcséke, Kuraczel községek, valamint Stein Márton kocsubai, Szustye Flore nyimocseli lakosok bevehetetlen állami adóhátralékainak leírását rendelte el. Ezenfelül több község, illetve községi lakosok terhet képező kisebb összegű adótartozások leírását rendelték el. Ezek után az elnöklő főispán az ülést berekesztette.

Nyiltter.

Gyászjelentés.

Mély megilletődéssel jelentjük, hogy *Bécsi* cégünk főnöke és üzlettársunk

Kolliner Sámuel ur

munkás életének 51-ik évében, bosszu szenvedés után, ma éjjel 2 óraker *Bécsben* elhunyt.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Nagyvárad, 1903. november hó 4-én.

Kolliner D. és Sam.

Nagyvárad, Arad, Bécs és London.

Színház.

Színházi naptár.

Péntek: Drótos tót. Szombat: Hunyady László (Erkel születési évfordulója).

* **Loute.** A Szigligeti színházban tegnap este az erősen kaviár ízű *Louteot* adták E. Kovács Mariskával, a czimszerepben. És a szépte-

hetségü, temperamentumos művésznő pompásan játszotta meg a kétlaki nő nehéz szerepét s teljes sikere volt ma is. Berlányi Vanda bájosa volt az ő üde szerepében s pompás Dési mint karrikatura tanár, nemkülönbén Tóth Elek és Krasznai. A többi szereplő is jó volt. Az előadást szépszámú közönség mulatta végig.

Táviratok és telefonhírek.

A főrendiház ülése.

— Tisza István gróf programja. —

Budapest, nov. 3. (Saját tudósítónktól.) Elnök délután 4 óraker nyitotta meg az ülést s a bejelentések után felolvasta a kabinet kinevezéséről szóló királyi kéziratot, a melyet a főrendek állva hallgattak végig.

Ezután Nyáry báró főrendiházi háznagy bevezette az ülésterembe az új kormányt.

Elhelyezkedés után Tisza István gróf elmondotta programját, a mely megegyezik a szabadelvűpárt értekezletén mondottakkal.

Kijelentette, hogy ha a kibontakozás akadályait sikerül elhárítani, a költségvetés kérdését úgy akarják megoldani, hogy az 1903. évi költségvetést nem tárgyalják, hanem az 1904. évi alapján bizonyos intézkedésekkel legalizáltatni fogják az ez évben ugys történt kiutalásokat 1902. évi költségvetés kereteiben.

A tisztviselők fizetés rendezéséről szólva hangsúlyozta, hogy a kormány

különösen a megyei tisztviselők helyzetén akar javítani.

A közoktatás államosításának nem hive, mert tulságos terheket róna az államra.

Zichy Nándor gróf szólalt fel ezután, hadat üzenve a Tisza-kormánynak. Ezzel az ülés véget ért.

Nyomdász-sztrájk Kolozsvárott.

Kolozsvár, nov. 4. (Saját tudósítónktól.)

Az összes nyomdák szedői ma este beszüntették a munkát. A nyomdatulajdonosok a nagyváradi példa szerint szolidaritást vállaltak s ugys állapotok meg, hogy mig a sztrájk tart, nem adnak lapot. A lapok ma már nem jelennek meg.

Felelős szerkesztő: **Dr. Vuosklos Gyala.**

Legujabb divatu női és leány kalapformák, posztó, nemez és biberből diszitve is a *legolesőbban* kaphatók

a kalapgyárban

Kolozsvári-utca, Templom-tér.

Telefonszám 143.

Kalapok *ujjadalakításra* olesón eszközöltetnek. 850

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a Sas kávéház mellett.

Nagy raktár valódi angol, francia és honi

SZÖVETEK BŐL,

melyekből **jutányos árákért** a legszebb, legelegánsabb angol és francia szabás szerinti **uri ruhákkal** szolgálhatok.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, férfi szabó.

ANDRISKA JENŐ

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI SZABÓKELLÉKEK
és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Őszi idényre

ajánlou a kitűnőnek elismert **glacé, svéd és szarvasbőr kestyűimet** a következő árákon:

Női glacé kestyű — — — — — 70, 85, 100 krajczár
Női svéd kestyű — — — — — 1 frt 30 és 1 frt 50 krajczár
Vizben mosható női szarvasbőr kestyű 1 frt 10 és 1 frt 40 kr.
Férfi glacé kestyű 1 forinttól feljebb, férfi őzbőr, szarvasbőr vala mint noppa kestyűk nagy választékban.

Kestyű tisztítás páronként 12 krajczár.
A legujabb ruhadíszek, csipkék, boak, színházi savlok, esőernyők, harisnyák, bélesek állandóan nagy választékban.

Férfi-íngék, gallérok, kézelők, nyakkendők, lábttyük, harisnyák, harisnyakötők, nadrágtartók a legjobb minőségben és minden a

legolesőbb szabott árákon.

Kézimunkák és hozzávalók. * Női és férfi szabókellékek. Mindennemű rövidárúk. — Pipere cikkek.

TELEFON 488. 505 TELEFON 488.

Kestyű gyári raktár!

Derékfűző (mieder).

Betegpótlási készletek és gummitárúk.

